

Bijlage: Social Return On Investment & AVG

Contactgegevens adviseur SROI

Robyn Bruggeman, Adviseur SROI

r.bruggeman@apeldoorn.nl

06-81926136

Inleiding

Gemeente Apeldoorn hecht grote waarde aan een inclusieve arbeidsmarkt en sociaal ondernemerschap. Het toepassen van SROI in onze inkoop- en aanbestedingstrajecten is een van de manieren waarop wij dit mogelijk maken. Er zijn verschillende manieren om invulling te geven aan SROI. Arbeidsparticipatie is een van de mogelijkheden. Zo ook het bieden van werkleertrajecten en/of stages voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Op deze manier levert u als opdrachtnemer een bijdrage aan een inclusieve arbeidsmarkt en het maken van sociale impact. Tot slot kunt u uw SROI ook invullen door sociaal in te kopen of maatschappelijke activiteiten te ondernemen. Na gunning vindt er altijd een gesprek plaats tussen opdrachtnemer en de adviseur SROI van de opdrachtgever. Daarin worden alle mogelijkheden toegelicht en, indien nodig, wordt er maatwerk toegepast.

In deze bijlage geven wij waar nodig een nadere toelichting op SROI en is het bouwblokkenmodel opgenomen.

Ook wordt de grondslag beschreven die de gemeente Apeldoorn aanhoudt voor het verwerken van gegevens van Social Return kandidaten, binnen de kaders van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG).

1. Expertisecentrum Social Return

Gemeente Apeldoorn maakt ook onderdeel uit van het Expertisecentrum Social Return (hierna te noemen ESR) en levert een bijdrage aan de regionale coördinatie en de uitvoering van SROI. De adviseurs van de adviseur SROI voeren de SROI activiteiten uit voor de volgende gemeenten: Apeldoorn, Brummen, Deventer, Epe, Heerde, Ermelo, Harderwijk, Lochem, Olst-Wijhe, Putten, Voorst, Zeewolde en Zutphen. Zij faciliteren, ondersteunen en monitoren opdrachtnemers met een SROI verplichting.

2. SROI verplichting

Gemeente Apeldoorn (hierna: de opdrachtgever) heeft besloten om in deze aanbesteding SROI als bijzondere uitvoeringsvoorwaarde op te nemen. De aanbieder verplicht zich om bij gunning tenminste het percentage zoals genoemd in het bestek, overeenkomst of het Programma van eisen, van de opdrachtwaarde exclusief BTW aan te wenden voor SROI-activiteiten. Het genoemde percentage, hierna te noemen de "SROI verplichting", wordt uitgedrukt in een bedrag (percentage SROI x opdrachtwaarde). De SROI-activiteiten kunnen worden uitgevoerd bij de opdrachtnemer, bij een onderaannemer of toeleverancier. Voorwaarden waar SROI-activiteiten aan moet voldoen, zijn:

- Het betreft nieuwe SROI-activiteiten, die uitgevoerd worden na gunning van deze overeenkomst.
- De SROI-activiteiten mogen alleen bij de opdrachtgever worden geregistreerd in het kader van deze overeenkomst. Dezelfde activiteit registreren bij meerdere opdrachtgevers is dus niet toegestaan.
- In geval van het verleggen van de SROI verplichting naar een onderaannemer gelden dezelfde bepalingen als die voor u gelden.
- De opdrachtnemer is verantwoordelijk voor het nakomen van zijn SROI-verplichtingen en moet deze kunnen onderbouwen (ook wanneer de SROI verlegd wordt naar een onderaannemer).

Het aanbestedingsproces

Het proces vóór gunning

Mocht u vragen hebben over de invulling van SROI, een toelichting willen hebben over de verschillende bouwblokken of willen weten of uw specifieke oplossing voor de invulling van de mogelijke SROI-verplichting ook realiseerbaar is, dan kunt u deze stellen in de Nota van Inlichtingen.

Het proces na gunning

Binnen zeven kalenderdagen na definitieve gunning van de opdracht dient de opdrachtnemer contact op te nemen met de adviseur SROI. In gezamenlijk overleg wordt vervolgens besproken wat er binnen de organisatie van de opdrachtnemer (wellicht) al wordt gedaan in het kader van SROI en op welke wijze de opdrachtnemer voornemens is de SROI verplichting in te vullen. Ook kan de opdrachtnemer aangeven welke ondersteuning er nodig is vanuit de adviseur SROI. Voorbeelden daarvan zijn: netwerkcontacten, aanspreekpunten bij het werkbedrijf en het UWV, praktische ondersteuning bij de Wizzr, een overzicht van maatschappelijke projecten, etc.

3. Waardebepaling SROI-activiteiten

Als SROI activiteit telt alles mee wat u doet om mensen/werkzoekenden uit de doelgroepen verder te helpen op – of richting – de arbeidsmarkt. Dit kan door het bieden van een (tijdelijke) baan, een stage, door inhuur personeel en/of door inkoop van producten/diensten bij sociale ondernemingen en SW-organisaties. Of door (een bijdrage te leveren aan) maatschappelijke/sociale activiteiten en initiatieven die sociale impact maken.

Voor de waardebepaling van SROI-activiteiten is gekozen voor de bouwblokkenmethode. SROI-activiteiten zijn uitgedrukt in een inspanningswaarde. Deze is gebaseerd op de relatieve afstand van de uitkeringsgroep tot de arbeidsmarkt. In samenspraak met de adviseur SROI kunt u kiezen uit verschillende manieren om uw SROI verplichting in te vullen. Ook een combinatie van activiteiten is mogelijk. Van iedere SROI-activiteit weet u vooraf wat de waarde hiervan is.

Uniform Bouwblokkenmodel Oost Nederland (geldend vanaf 01-01-2026)

NR	BOUWBLOKKEN	SROI WAARDE IN EURO'S (ALTIJD NAAR RATO, OMVANG EN ARBEIDSDUUR)	DUUR VAN MEETELLEN
1	Participatiewet	45.000 per jaar	2 JAAR
2	Wajong (doelgroep register), WIA/WAO, WSW en Beschut Werk (in dienstnemen: doelgroep register)	50.000 per jaar	ALTIJD
3	WW	20.000 per jaar	1 JAAR
4	Niet Uitkeringsgerechtigde (NUG)	15.000 per jaar	1 JAAR
5	Werkervaringsplek/proefplaatsing	750 per maand	Afgesproken periode
6	Leerling BBL (leerbaan), niveau 1 en 2	25.000 per leerwerkjaar	Opleidingsperiode, naar rato omvang en arbeidsduur
7	Leerling BBL (leerbaan), niveau 3 en 4	15.000 per leerwerkjaar	Opleidingsperiode, naar rato omvang en arbeidsduur
8	Leerling BOL (stage), niveau 1 en 2	10.500	Stageperiode
9	Leerling BOL (stage), niveau 3 en 4	5.000	Stageperiode
10	Stage HBO/WO	5.000	Stageperiode
11	Leerling Pro/VSO onderwijs	15.000	Stageperiode
12	Werkplek na uitstroom Leerling VSO/Praktijkonderwijs tot 18 jaar	25.000	Eenmalig
13	Sociale Inkoop	Factuurwaarde ex BTW	

14	MVO-activiteiten	125 euro per uur en/of factuurwaarde (excl. BTW)	Altijd in overleg met SROI adviseur
	BONUS/OVERIG		
15	Leeftijd ≥ 50 jaar	5.000 per jaar	Binnen de duur van meetellen (bouwblok)
16	Bijzondere doelgroepen werkzoekenden met als gemeenschappelijk kenmerk het in (ver)minder(d)e mate in staat zijn tot (arbeid)participatie	5.000 per jaar	Altijd in overleg met SROI adviseur
17	Vast dienstverband (onbepaalde tijd)	10.000 eenmalig	Aansluitend of binnen de duur van meetellen (bouwblok)
18	PSO-certificering: trede 1, trede 2, trede 3	Korting op SR-verplichting: respectievelijk 10%, 25%, 50%	
19	PSO-certificering, trede 3-30+ En -Opdrachtnemers die zijn opgenomen in het register code sociale ondernemingen	Vrijstelling SROI-verplichting	
20	Inkoop facturen van PSO-gecertificeerde bedrijven: trede 1, trede 2, trede, trede 3, trede 3-30+	Waarde volgens trede, respectievelijk 10%, 20%, 30% of 100% van de factuur (excl. BTW)	Tot maximaal 50% van de verplichting en de facturen moeten gelieerd zijn aan de opdracht. Buiten de opdracht in overleg met SROI Adviseur

Toelichting bouwblokken

Bouwblok 5: Werkervaringsplek/proefplaatsing:

Het betreft hier (over het algemeen) een onbetaalde werkervaringsplek/proefplaatsing. Ook kan er sprake zijn van het ondersteunen van andere doelgroepen zoals vrijwilligers, hoogopgeleide statushouders, taalstages, etc. Wanneer deze doelgroepen groei en ontwikkeling geboden wordt, zal in overleg met de SROI adviseur een waarde worden toegekend.

Bij een werkervaringsplek telt de bonuswaarde voor leeftijd ≥ 50 jaar en de bijzondere doelgroep niet.

Bouwblok 13: Sociale Inkoop

Onder sociale inkoop valt inhuur personeel/dienstenafname/overige inkoop (bijvoorbeeld kerstpakketten, etc) bij:

1. Sociale werkvoorziening (SW-bedrijven);
2. Sociale ondernemingen met de Code Sociale Ondernemingen. www.codesocialeondernemingen.nl
3. PSO gecertificeerde organisaties.
4. Ondernemingen die lid zijn van Social Enterprise NL

De SROI waarde bij Sociale inkoop geldt als volgt:

100% van de factuurwaarde (ex BTW):

- Detacheringen/dienstenafname/overige inkoop bij een SW-bedrijf
- Detacheringen/dienstenafnamen/overige inkoop bij een ondernemer met een Code Sociale Ondernemingen
- Detacheringen/dienstenafname/overige inkoop bij een ondernemer met een PSO 30+ certificering

50% van de factuurwaarde (ex BTW):

- Detacheringen/dienstenafname/overige inkoop bij een ondernemer die lid is van Social Enterprise NL
- Detacheringen/dienstenafname/overige inkoop bij een ondernemer met PSO trede 3 certificering

20% van de factuurwaarde (ex BTW):

- Detacheringen/dienstenafname/overige inkoop bij een ondernemer met PSO trede 2 certificering

10% van de factuurwaarde (ex BTW):

- Detacheringen/dienstenafname/overige inkoop bij een ondernemer met PSO trede 1 certificering

Bouwblok 14: MVO-activiteiten:

Omvat een scala aan activiteiten. Denk bijv. aan het geven van gastcolleges bij scholen, de sponsoring van een beroepsgerichte opleiding van iemand uit de doelgroep, buddy, geldfit-trajecten, vitaliteit-vraagstukken, armoedebestrijding, voorkomen van eenzaamheid, het ondersteunen van maatschappelijke lokale initiatieven door middel van mensen, middelen, materialen, etc. Er is in overleg met de SROI Adviseur veel mogelijk.

Bouwblok 15: Bonus voor leeftijd ≥ 50 jaar

Telt enkel bij betaald dienstverband en de betreffende persoon dient tot de SROI-doelgroep te behoren.

Bouwblok 16: Bonus voor bijzondere doelgroep

Voorbeelden bijzondere doelgroep; statushouders, Oekraïense vluchtelingen en ex-gedetineerden. Telt enkel bij betaald dienstverband

Bouwblok 18 & 19: Korting of vrijstelling SROI

De opdrachtnemer krijgt korting op de SROI verplichting. Hoogte korting afhankelijk van de trede. Korting geldt alleen voor de opdrachtnemer, niet voor de onderaannemer(s).

Tips:

- *Werkt u met onderaannemers/leveranciers?* Neem dan in uw contracten met onderaannemers/leveranciers ook een SROI verplichting op.
- *Het aanbod is breder dan (vaak) wordt gedacht.* Het idee heerst dat de gemeenten en het UWV alleen mensen bemiddelen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt. Natuurlijk zijn zij altijd op zoek naar die werkgever (opdrachtnemer) die voor deze mensen de juiste plek hebben. Maar voor de invulling van SROI kunt u ook denken aan mensen die pas werkloos zijn geworden, aan die leerling die een BBL-plek nodig heeft om zijn/haar opleiding te kunnen afronden.
- *Wees creatief.* Denk voor de invulling van uw SROI verder dan alleen de directe inzet van personeel. Het opleiden van mensen uit de doelgroepen telt ook mee voor SROI. Informeer bij de adviseur SROI naar lopende of geplande opleidingstrajecten. Is sociale inkoop misschien mogelijk? Zijn er kansen voor het onderwijs in deze opdracht?
- *Check haalbaarheid.* Aarzel niet om de adviseur SROI te raadplegen bij de planvorming over SROI. Deze adviseur denkt graag met u mee en brengt u zo nodig in contact met de juiste instanties en organisaties.

4. Registratie SROI verplichting & AVG

De opdrachtnemer krijgt toegang tot het registratiesysteem WIZZR. Opdrachtnemer voert in het registratiesysteem de kandidaten en/of activiteiten op ter invulling van de SROI-verplichting. De invulling moet door de opdrachtnemer te onderbouwen zijn, ook wanneer de SROI-activiteit door een onderaannemer geleverd is. Onderbouwing kan bijvoorbeeld via een doelgroep verklaring of een bewijs voor toekenning uitkering in combinatie met een loonstrook, een arbeidscontract, stageovereenkomst etc. De opdrachtgever controleert middels deze bewijslast of de invulling/activiteit aan de voorwaarden voldoet.

Wat betreft het gebruik van WIZZR in relatie tot de AVG:

- WIZZR voldoet aan eisen op gebied van privacy (AVG: Algemene verordening gegevensbescherming).
- Alleen geautoriseerde personen hebben toegang tot het betreffende contract in WIZZR.
- Aan het gebruik van WIZZR zijn voor de opdrachtnemer geen kosten verbonden.
- De documentatie die u verstrekt dient slechts die gegevens te bevatten die u ook registreert in WIZZR. De gegevens en dus ook de bijlagen met deze gegevens voldoen aan de AVG. De communicatie van deze gegevens, via WIZZR is een veilige en AVG conforme werkwijze. De WIZZR-omgeving communiceert via encryptie en is alleen toegankelijk voor betrokkenen bij het inkoopcontract, die uit hoofde van hun functie deze gegevens mogen inzien.

Opdrachtnemer heeft op grond van de AVG toestemming nodig van de kandidaten om hun persoonsgegevens te overleggen voor de verantwoording van de SROI-verplichting. Hiervoor is eventueel het formulier “toestemmingsverklaring” te gebruiken. Dit formulier is verkrijgbaar via de adviseur SROI.

Zie voor een verdere toelichting met betrekking tot de verwerking persoonsgegevens t.b.v. invulling Social Return verplichting de paragraaf 4.1.

Juridische voorwaarden

1. De opdrachtnemer is verplicht om het vastgestelde percentage van de gefactureerde omzet aan te wenden aan SROI-inspanningen. Het juiste percentage staat vermeld in het bestek/ overeenkomst/ PvE.
2. Voor het bepalen van de waarde van de inspanningen in SROI wordt gebruikt gemaakt van het bouwblokkenmodel, zoals opgenomen in dit document.
3. De adviseur SROI zal zich, indien gewenst, inspannen de aanlevering van kandidaten aan de opdrachtnemer te bevorderen. Deze inspanningen doen niets af aan de eigen eindverantwoordelijkheid van de opdrachtnemer om aan de SROI-verplichting te voldoen.
4. Bij aanvang van de overeenkomst wordt de hoogte van de SROI-verplichting berekend over de (geraamde) opdrachtwaarde. Periodiek wordt deze raming bijgesteld op basis van de daadwerkelijk gefactureerde omzet en wordt op basis daarvan de hoogte van de SROI-verplichting bijgesteld.

In stand houden van toezeggingen

1. Indien Opdrachtnemer zijn toezeggingen/verplichtingen aangaande het in dienst nemen van werkloos-werkzoekenden en/of het bieden van een leerwerkplek niet (volledig) nakomt, zal dit bedrag, naar rato van de niet gerealiseerde loonkosten worden ingehouden op de contractwaarde. Dit bedrag wordt gestort in het SROI fonds van Opdrachtgever.
2. Van deze inhouding wordt afgezien als Opdrachtnemer aannemelijk kan maken, dat hem geen verwijt treft voor het niet (volledig) realiseren van SR. Een reden kan zijn dat het – ondanks aantoonbare pogingen van Opdrachtnemer – niet is gelukt om acceptabele kandidaten voor de opdracht te selecteren. De beoordeling hiervan wordt gedaan door SL.
3. Wanneer de Opdrachtnemer niet (volledig) aan zijn SROI verplichting heeft voldaan, zal de adviseur SROI hierover schriftelijk en beargumenteerd aan de Opdrachtnemer en de gemeentelijke contractbeheerder/budgethouder en meedelen of dit wel of niet verwijtbaar is.

4.1 Paragraaf ‘Grondslag AVG’

Hieronder staat beschreven welke grondslag de gemeente Apeldoorn aanhoudt voor het verwerken van gegevens van Social Return kandidaten, binnen de kaders van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG).

Per 25 mei 2018 is de AVG in werking getreden ter vervanging van de Wet bescherming persoonsgegevens (WBP). Deze ontwikkeling was aanleiding voor gemeenten om hun gegevensverwerking opnieuw in kaart te brengen, en ervoor te zorgen dat privacy van burgers binnen de gemeentelijke procedures is geborgd conform de AVG.

De gemeente Apeldoorn verplicht opdrachtnemers met een contractuele Social Return verplichting aan te tonen, dat de door hen ingezette werknemers in het kader van Social Return, daadwerkelijk behoren tot de aangewezen doelgroepen. Opdrachtnemers registreren deze gegevens in een online digitaal registratiesysteem. Voor deze verwerking van persoonsgegevens is een grondslag nodig als bedoeld in artikel 8 WBP respectievelijk artikel 6 AVG.

Grondslag gegevensverwerking werkgever (opdrachtnemer)

Tussen de werkgever (opdrachtnemer) en de werknemer (kandidaat) is een arbeidsovereenkomst gesloten. Deze overeenkomst biedt grondslag voor het verwerken van persoonsgegevens van de werknemer door de werkgever (opdrachtnemer) voor zover noodzakelijk voor het uitvoeren van zijn werkgeverstaken. Echter het afleggen van verantwoording in het kader van een contractuele verplichting tussen werkgever (opdrachtnemer) (als opdrachtgever) en gemeente (als opdrachtgever) is niet te beschouwen als uitvoering van een werkgeverstaak.

De gemeente Apeldoorn ziet voor de verstrekking van deze gegevens in het volgende artikel de grondslag hiervoor:

‘De gegevensverwerking is noodzakelijk voor de behartiging van het gerechtvaardigde belang van de verantwoordelijke of van een derde aan wie de gegevens worden verstrekt (artikel 8 sub f WBP/artikel 6, eerste lid sub f AVG)’

De werkgever (opdrachtnemer) heeft als verantwoordelijke een gerechtvaardigd belang bij het verstrekken van de gevraagde gegevens aan een gemeente, voor het voldoen aan de contractuele verantwoordingsplicht Social Return jegens de gemeente. De reden dat hij de betreffende werknemer in dienst heeft genomen is in het kader van Social Return. Om aan zijn verantwoordingsplicht jegens gemeente te kunnen voldoen, dient hij de gemeente te voorzien van bewijsstukken waaruit blijkt dat een kandidaat tot de doelgroep Social Return behoort en dat hij aan deze persoon daadwerkelijk loon heeft betaald gedurende een bepaalde tijd. Daarnaast heeft de werknemer er baat bij dat hij een kans krijgt op de arbeidsmarkt. Het is in zijn of haar belang dat Social Return daadwerkelijk toekomt aan werkzoekenden of mensen met een kwetsbare arbeidspositie.

Grondslag gegevensverwerking gemeenten

Om te kunnen controleren of een werkgever (opdrachtnemer) aan zijn Social Return verplichting heeft voldaan, raadpleegt de gemeente Apeldoorn de door werkgever (opdrachtnemer) verstrekte persoonsgegevens van de werknemer (NAW, doelgroepenverklaring, arbeids- of stageovereenkomst en betaald loon/stagevergoeding). Dit is aan te merken als het verwerken van persoonsgegevens. Hiervoor heeft de gemeente een grondslag als bedoeld in artikel 8 WBP/artikel 6 AVG nodig.

Tussen opdrachtgever (werkgever) en opdrachtgever (gemeente) geldt een overeenkomst van opdracht. Bij deze overeenkomst is de werknemer geen partij, zodat deze overeenkomst geen grondslag kan bieden voor het verwerken van persoonsgegevens van die werknemer.

Omdat er ook geen sprake is van het uitvoeren van een publiekrechtelijke taak op basis waarvan de werkgever (opdrachtnemer) aan gemeente informatie moet verstrekken, kan ook die grondslag niet gehanteerd worden. De gemeente Deventer baseert deze gegevensverwerking op dezelfde grondslag als die van toepassing is op de werkgever:

“De gegevensverwerking is noodzakelijk voor de behartiging van het gerechtvaardigde belang van de verantwoordelijke of van een derde aan wie de gegevens worden verstrekt (artikel 8 sub f WBP/artikel 6, eerste lid sub f AVG)”

De gemeente heeft in het kader van de aanbesteding als opdrachtgever een gerechtvaardigd belang om te controleren of opdrachtnemer zich aan de contractueel overeengekomen Social Return verplichting houdt. Om deze controle te kunnen uitvoeren dient de gemeente te beschikken over een doelgroepenverklaring van de opgevoerde kandidaten en een bewijsstuk dat en hoeveel loon aan deze kandidaten is betaald. Deze bewijsstukken worden door de opdrachtnemer, in zijn hoedanigheid van verantwoordelijke, aan de gemeente verstrekt. De gemeente is in dit geval aan te merken als een derde aan wie de gegevens worden verstrekt. Omdat de gemeente in het kader van Social Return optreedt als opdrachtgever in een privaatrechtelijke relatie met opdrachtnemer en niet als uitvoerder van een publieke taak, is de uitsluitingsgrond zoals de AVG die stelt hier niet van toepassing. De uitsluitingsgrond bepaalt dat een gerechtvaardigd belang niet van toepassing is

voor de uitvoering van een publieke taak. Gegevens worden hier echter verwerkt in het kader van de aanbestedingsverplichting en de afspraak om te controleren of wordt voldaan aan een contractuele verplichting.

Noodzakelijkheid

Naast de verplichte grondslag, dient voor het rechtmatig verwerken van persoonsgegevens ook vast te staan dat het gebruik van de persoonsgegevens noodzakelijk is. Daarom moet er beargumenteerd kunnen worden dat het voor het afleggen van verantwoording aan gemeente noodzakelijk is dat de werkgever (opdrachtnemer) persoonsgegevens van werknemers aan gemeente verstrekt (en niet alleen kan worden volstaan met een door de werkgever (opdrachtnemer) afgegeven accountantsverklaring). De gemeente Apeldoorn is van mening dat de gegevensverwerking noodzakelijk is. In het verleden is gebleken dat kandidaten soms gelijktijdig op verschillende projecten van verschillende gemeenten worden aangemeld als zijnde Social Return (wat niet de bedoeling is). Met enkel een accountantsverklaring kan dit niet voldoende geborgd worden, omdat een accountant op projectbasis een verklaring zal afgeven, terwijl dit met de registratie van het door de gemeente Apeldoorn gebruikte online monitorsysteem wel kan. Deze is namelijk zo ingericht dat een kandidaat maar éénmaal in het systeem kan worden opgevoerd, zonder dat gemeenten bij elkaar de persoonsgegevens kunnen inzien. Bovendien worden alleen die gegevens verwerkt die noodzakelijk zijn om te toetsen of opdrachtnemer zijn contractuele verplichting nakomt.

Tenslotte heeft de gemeente Apeldoorn voldoende beveiligingsmaatregelen getroffen om persoonsgegevens te beschermen in het online digitale registratiesysteem (WIZZR) conform de AVG, en vraagt de gemeente Apeldoorn in het kader van Social Return alleen persoonsgegevens op die strikt noodzakelijk zijn.